

EDUSKUNNAN VASTAUS 197/2010 vp

Hallituksen esitys laiksi alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain muuttamisesta (HE 196/2010 vp).

Valiokuntakäsittely

Liikenne- ja viestintävaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LiVM 16/2010 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain (370/1995) 2 §:n 1—3, 5—7, 9 ja 10 kohta, 12 kohdan a alakohhta, 13, 14, 17 ja 20—24 kohta, 4 §:n 1 momentin 1 kohta, 2 luvun otsikko, 5 §, 6 §:n otsikko, johdantokappale ja 5 kohta, 7 ja 8 §, 9 §:n 1 momentti, 11 a—11 c §, 14 §:n otsikon ruotsinkielinen sanamuoto, 14 §:n 1 ja 3 momentti, 14 b §:n 1 ja 3 momentti, 14 b §:n 2 momentin ruotsinkielinen sanamuoto, 14 c §, 5 luvun ja 18 §:n otsikon sekä 18 §:n 1—3 momentin ruotsinkielinen sanamuoto, 18 §:n 4 momentti, 19 ja 20 §, 21 a §:n 1 ja 3 momentti sekä 21 a §:n 2 ja 4 momentin ja 23 §:n 8 ja 10 kohdan ruotsinkielinen sanamuoto,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 kohta laissa 1679/2009, 2 §:n 2, 3, 7 ja 9 kohta, 12 kohdan a alakohhta sekä 13, 14 ja 17 kohta laissa 55/2002, 2 §:n 5, 6, 10 ja 20—24 kohta, 7 ja 11 a—11 c §, 14 §:n otsikko, 1 ja 3 momentti, 14 b §:n 1—3 momentti, 14 c §, 18 §:n 4 momentti, 19 §, 21 a §:n 1—4 momentti ja 23 §:n 8 ja 10 kohta laissa 543/2004, 5 §, 6 §:n 5 kohta, 9 §:n 1 momentti ja 18 §:n 1 momentti laissa 1293/2009 sekä 5 luvun ja 18 §:n otsikko, 2 ja 3 momentti laissa 1251/1997, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 55/2002, 543/2004 ja 1679/2009, uusi 25—35 kohta, 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1679/2009, uusi 4 momentti, 11 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, ja lakiin uusi 11 d, 11 e ja 14 d—14 h § seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa asetuksissa tarkoitetaan:

1) *alusturvallisuudella* aluksen merikelpoisuutta, aluksen turvallista käyttöä ja aluksen turvatoimia sekä turvalliseen käyttöön liittyviä johtamisjärjestelyjä, laivanisännän turvallisuusjohtamisjärjestelmää, aluksen asumistiloja ja

työskentelyolosuhteita sekä aluksista aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä;

2) *kotimaan liikenteellä* liikennettä kotimaan satamien välillä; kotimaan liikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vihrevojn ja Viipurin välillä;

3) *laivanisännällä* sellaista aluksen omistajaa, yhtiötä, muuta organisaatiota tai henkilöä tai koko aluksen vuokraajaa, joka joko yksinään tai yhdessä toisten henkilöiden kanssa käyttää tosiasiallista määräämisvaltaa aluksen alusturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä; laivansäntään rinnastetaan tässä laissa sellainen henkilö, joka sopimuksen perusteella tai muutoin tosiasiallisesti hoitaa aluksen alusturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä;

5) *kansainvälisillä yleissopimuksilla*:

a) ihmishengen turvallisuudesta merellä tehty vuoden 1974 kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen (*SOLAS-yleissopimus*);

b) alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen (*MARPOL 73/78 -yleissopimus*);

c) kansainvälistä merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevaa vuoden 1978 yleissopimusta (SopS 22/1984) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen (*STCW-yleissopimus*);

d) kansainvälisistä säännöistä yhteentörmäämisen ehkäisemiseksi merellä tehty vuoden 1972 kansainvälistä yleissopimusta (SopS 30/1977, *COLREG-yleissopimus*);

e) vuoden 1969 kansainvälistä aluksenmittausyleissopimusta (SopS 31/1982);

f) yleissopimusta (n:o 147), joka koskee kauppa-aluksissa noudatettavaa vähimmäistasoa (SopS 54/1979);

g) vuoden 1992 pöytäkirjaa öljyn aiheuttamasta pilaantumisvahingosta johtuvasta

siviilioikeudellisesta vastuusta vuonna 1969 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen muuttamisesta (SopS 43/1996);

h) vuoden 1966 kansainvälistä lastiviivayleissopimusta (SopS 52/1968) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

i) vuonna 2006 tehtyä merityötä koskevaa yleissopimusta;

6) *non-SOLAS-direktiivillä* matkustaja-alusten turvallisuussäännöistä ja -määräyksistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/45/EY;

7) *ro-ro-matkustaja-aluksella* alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa ja jossa on non-SOLAS-direktiivin liitteessä olevassa II-2/A/2 säännössä määritellyjä ro-ro-lastitiloja tai erityistiloja;

9) *matkustajalla* jokaista muuta henkilöä kuin aluksen päällikköä ja laivaväkeen kuuluvaa tai muuta missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettua tai siinä aluksen lukuun työskentelevää henkilöä taikka alle vuoden ikäistä lasta;

10) *suurnopeusalussäännöstöllä* suurnopeusalusten kansainvälistä turvallisuussäännöstöä, joka sisältyy Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) meriturvallisuuskomitean 20 päivänä toukokuuta 1994 antamaan päätöslauselmaan MSC.36(63) (1994 HSC koodi) sekä meriturvallisuuskomitean 5 päivänä joulukuuta 2000 antamaan päätöslauselmaan MSC.97(73) (2000 HSC koodi) sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;

12) *todistuskirjoilla*:

a) kansainvälisillä matkoilla liikennöiville aluksille kansainvälisten yleissopimusten nojalla lippuvaltion tai sen puolesta annettuja todistuskirjoja sekä tarvittaessa vapautuskirjoja ja liikennöintilupia;

13) *vapautuskirjalla* SOLAS-yleissopimuksen liitteen I luvun osan B 12 säännön a kohdan alakohdan vii nojalla annettua todistuskirjaa;

14) *lippuvaltion hallinnolla* sen valtion toimivaltaisia viranomaisia, jonka lipun alla aluksella on oikeus purjehtia;

17) *kotimaan matkalla* matkaa Suomen meri-alueella suomalaisesta satamasta toiseen tai samaan suomalaiseen satamaan;

20) *PSC-direktiivillä* satamavaltioiden suoritamasta valvonnasta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/16/EY;

21) *lippuvaltiolla* sitä valtiota, jonka lipun alla aluksella on oikeus purjehtia;

22) *Pariisin pöytäkirjalla* Pariisissa 26 päivänä tammikuuta 1982 allekirjoitettua satamavaltioiden harjoittamaa tarkastustoimintaa koskevaa yhteisymmärryspöytäkirjaa siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

23) *laajennetulla tarkastuksella* tarkastusta, joka kohdistuu PSC-direktiivin liitteessä VII lueteltuihin kohteisiin; laajennettu tarkastus voi sisältää yksityiskohtaisen tarkastuksen, jos tähän on PSC-direktiivin 13 artiklan 3 kohdan mukaisia ilmeisiä syitä;

24) *perustarkastuksella* aluksen tarkastusta, jonka tarkoituksena on PSC-direktiivin 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti tarkastaa, että alus noudattaa sitä velvoittavia kansainvälisiä yleissopimuksia ja säännöksiä;

25) *luokitustodistuksella* asiakirjaa, jolla vahvistetaan SOLAS-yleissopimuksen liitteen II-1 luvun A-1 osan 3 säännön 1 kohdan noudattaminen;

26) *yksityiskohtaisella tarkastuksella* tarkastusta, jossa alus, sen varusteet ja laivaväki tai osa niistä tarkastetaan PSC-direktiivin 13 artiklan 3 kohdassa määritellyissä olosuhteissa siten, että tarkastus kattaa aluksen rakenteen, varusteet, miehityksen, asumis- ja työskentelyolosuhteet sekä sen, noudatetaanko aluksella vaadittavia toimintatapoja;

27) *aluksen ja sataman vuorovaikutuksella* vuorovaikutusta, joka syntyy, kun alukseen vaikuttavat suoraan ja välittömästi toimet, jotka edellyttävät henkilöiden ja tavaroiden liikkumista tai satamapalvelujen suorittamista alukselle tai aluksesta;

28) *ankkuripaikassa olevalla aluksella* satamassa tai sataman toimivaltaan kuuluvalla muulla alueella kuin laiturissa olevaa alusta, joka osallistuu aluksen ja sataman vuorovaikutukseen;

29) *pysäyttämällä* aluksen matkaan lähdön virallista estämistä sellaisten havaittujen puutteiden takia, jotka yksin tai yhdessä tekevät aluksesta merikelvottoman;

30) *toiminnon kieltämisellä* alukselle annettua virallista kieltoa jatkaa jotakin toimintoja sen vuoksi, että havaitut puutteet yksinään tai yhdessä tekisivät toiminnon jatkamisen vaaralliseksi;

31) *pääsyn epäämismääräyksellä* aluksen päällikölle, laivanisännälle ja lippuvaltiolle annettavaa valvontaviranomaisen tekemää päätöstä, jolla evätään aluksen pääsy kaikkiin suomalaisiin satamiin ja ankkuripaikkoihin;

32) *yöajalla* klo 22:n ja klo 6:n välistä ajanjaksoa;

33) *ilmoituksella* tietoa, jonka on toimittanut henkilö tai organisaatio, jonka oikeutettua etua aluksen turvallisuus, laivaväkeen kohdistuvat turvallisuus- ja terveystorjuntat, aluksen asumis- ja työskentelyolosuhteet tai ympäristön pilaantumisen ehkäisy koskevat;

34) *Pariisin pöytäkirjan alueella* maantieteellistä aluetta, jolla Pariisin pöytäkirjan allekirjoittajavaltiot suorittavat Pariisin pöytäkirjan mukaisia tarkastuksia;

35) *tarkastustietokannalla* sähköistä tietojärjestelmää, johon tallennetaan tiedot Euroopan unionin ja Pariisin pöytäkirjan alueilla suoritetuista PSC-direktiivin ja Pariisin pöytäkirjan mukaisista tarkastuksista.

3 §

Muu lainsäädäntö

Alusten ja satamien turvatoimista ja niiden valvonnasta säädetään alusten ja satamarakenteiden turvatoimien parantamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 725/2004 sekä eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turva-

toimien valvonnasta annetussa laissa (485/2004).

4 §

Lain soveltaminen aluksiin ja laivanisäntiin

Tätä lakia sovelletaan:

1) alukseen, jota käytetään kauppamerenkulkuun Suomen vesialueella sekä suomalaiseseen alukseen myös Suomen vesialueen ulkopuolella ja tällaisten alusten laivaväkeen;

2 luku

Viranomainen ja sen tehtävät

5 §

Valvontaviranomainen

Liikenteen turvallisuusvirasto on tässä laissa tarkoitettu valvontaviranomainen.

Valvontaviranomainen valvoo alusturvallisuudesta annettujen säännösten ja määräysten noudattamista ja huolehtii PSC-direktiivin ja tarkastusdirektiivin mukaisista tarkastuksista, ilmoituksista sekä niiden mukaisten tietojen antamisesta ja tietojen vaihdosta.

Valvontaviranomaisen virkamiehet ovat tässä laissa tarkoitettuja tarkastajia.

PSC-direktiivin mukaisia tarkastuksia voivat suorittaa tarkastajat, jotka täyttävät PSC-direktiivin liitteen XI vaatimukset. Tarkastusdirektiivin mukaisia tarkastuksia voivat suorittaa tarkastajat, jotka täyttävät tarkastusdirektiivin liitteen V vaatimukset. Tarkastajalla on oltava valvontaviranomaisen antama yhteisen mallin laatimisesta satamavalvontaa suorittavien tarkastajien henkilötodistusta varten annetun komission direktiivin 96/40/EY edellyttämät tiedot sisältävä todistus, joka osoittaa, että henkilö on valtuutettu suorittamaan tarkastuksia.

6 §

Tarkastajan oikeudet

Tarkastajalla on oikeus:

5) käyttää apuna valvontaviranomaisen valtuuttamaa luokituslaitosta aluksen turvalliseen käyttöön liittyvien johtamisjärjestelyjen ja laivanisännän turvallisuusjohtamisjärjestelmän tarkastuksessa;

7 §

Tarkastusten toimittaminen aluksilla

Alusturvallisuuden tarkastuksia on tehtävä niin usein ja niin tehokkaasti kuin valvonnan kannalta on tarpeellista ja Suomea velvoittavat kansainväliset yleissopimukset tai kansalliset säännökset ja määräykset sitä edellyttävät.

Jos ulkomaisen aluksen lippuvaltio ei ole ratifioinut STCW-yleissopimusta, tarkastajan on tarkastettava laivaväen pätevyys. Laivaväen pätevyys on lisäksi tarkastettava, jos on selvät perusteet epäillä, että STCW-yleissopimuksen mukaisia vahdinpitovaatimuksia ei ole noudatettu.

Tarkastajan on lisäksi tarkastettava ulkomaisen matkustaja-aluksen ja säiliöaluksen laivaväen viestintäkyky ja kielitaito sen varmistamiseksi, että laivaväki pystyy välittämään keskenään turvallisuutta koskevia tietoja ja vaihtamaan tietoja maissa olevien viranomaisten kanssa. Samoin tarkastajan on tarkastettava, että ulkomaisella matkustaja-aluksella matkustajia hätätilanteessa auttamaan nimetty henkilö pystyy välittämään matkustajille riittävästi tietoa tällaisessa tilanteessa.

Alusturvallisuuden tarkastus tai aluksen pysäyttäminen on toimitettava siten, että valvonnan tarkoitus saadaan toteutetuksi aiheuttamatta tarpeetonta häiriötä aluksen toiminnalle. Alusturvallisuuden tarkastamisesta on ilmoitettava laivanisännälle tai päällikölle. Heidän poissaolonsa ei ole esteenä tarkastuksen toimittamiselle.

8 §

Tarkastuskertomus

Tarkastajan on laadittava alusturvallisuuden tarkastuksesta tarkastuskertomus. Tarkastuskertomus on toimitettava aluksen päällikölle.

Tarkastajan on laadittava PSC-direktiivin mukaisesta tarkastuksesta PSC-direktiivin liitteen IX mukainen tarkastuskertomus. Tarkastaja vastaa siitä, että tarkastuskertomuksen tiedot siirretään tarkastustietokantaan välittömästi tarkastuskertomuksen valmistuttua ja että tarkastustietokantaan siirretyt tiedot vahvistetaan 72 tunnin kuluessa tarkastuksen päättymisestä.

Tarkastusdirektiivin mukaisista tarkastuksista on laadittava tarkastusdirektiivin 9 artiklassa tarkoitettu tarkastuskertomus.

9 §

Virka-apuviranomaiset

Tässä laissa tarkoitetuissa asioissa ovat sata-, tulli-, rajavartio-, poliisi-, työsuojelu- ja terveysviranomaiset sekä puolustusvoimat ja Liikennevirasto kukin toimialallaan velvollisia antamaan pyydettyä tarpeellista virka-apua Liikenteen turvallisuusvirastolle. Rajavartiolaitoksen antamasta virka-avusta säädetään rajavartiolaitaissa (578/2005).

3 luku

Alusturvallisuuden toteaminen ja aluksesta tehtävä ennakkoilmoitus

11 §

Aluksen tarkastus tai tutkimus

Ulkomaalaisella aluksella on toimitettava PSC-direktiivin mukainen yksityiskohtainen tarkastus, jos 1 momentissa tarkoitetun tarkastuksen yhteydessä ilmenee seikkoja, joiden perusteella voidaan olettaa, että alus tai sen varusteiden

kunto ei olennaisilta osin täytä niille asetettuja vaatimuksia.

11 a §

Ennakkoilmoitus

PSC-direktiivin 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua laajennettua tarkastuksen piiriin kuuluvan aluksen päällikkö tai laivanisäntä on vastuussa PSC-direktiivin liitteessä III tarkoitettujen alusta ja sen käyntiä koskevien tietojen toimittamisesta valvontaviranomaiselle. Tiedot on toimitettava PortNet-järjestelmän välityksellä viimeistään kolme päivää ennen aluksen laskettua saapumisaikaa satamaan tai ankkuripaikalle taikka ennen edellisestä satamasta lähtöä, jos matkan oletetaan kestävän alle kolme päivää. Aluksen edustaja tai asiamies on vastuussa aluksen todellisen saapumis- ja lähtöajan ilmoittamisesta PortNet-järjestelmään.

Valvontaviranomaisen on ilmoitettava ennakkoilmoituksen tehneelle aluksen päällikölle tai laivanisännälle, jos laajennettua tarkastusta ei ennakkoilmoituksen perusteella tehdä.

11 b §

Laajennettu tarkastus

Valvontaviranomaisen on suoritettava aluksen PSC-direktiivin mukainen laajennettu tarkastus, jos alus täyttää PSC-direktiivin I liitteen II osan 3A ja 3B kohdassa mainitut edellytykset.

Ellei eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain mukaisista valvontatoimista muuta johdu, aluksen on pysyttävä satamassa kunnes tarkastus on suoritettu.

11 c §

Pakollinen tarkastus

Valvontaviranomaisen on suoritettava PSC-direktiivin mukainen I-kiireellisyysluokkaan kuuluvan aluksen pakollinen määräaikainen tar-

kastus PSC-direktiivin I liitteen II osan 1 kohdan mukaisesti.

Aluksen kiireellisyysluokasta riippumatta aluksen tarkastus on suoritettava, jos ilmenee PSC-direktiivin I liitteen II osan 2A kohdassa tarkoitettu ensisijainen tekijä.

11 d §

Pakollisen tarkastuksen siirtäminen

Valvontaviranomainen voi siirtää aluksen 11 c §:ssä tarkoitetun pakollisen tarkastuksen, jos:

1) tarkastus voidaan suorittaa suomalaisessa satamassa tai ankkuripaikassa 15 päivän kuluessa ja alus ei sinä aikana käy muussa Euroopan unionin tai Pariisin pöytäkirjan alueen satamassa;

2) valvontaviranomainen on sopinut etukäteen siitä, että tarkastus suoritetaan 15 päivän kuluessa jossakin muussa Euroopan unionin tai Pariisin pöytäkirjan alueen satamassa; tai

3) alus käy ainoastaan ankkuripaikassa ja valvontaviranomainen on varmistunut siitä, että alus on mahdollista tarkastaa muussa Euroopan unionin tai Pariisin pöytäkirjan alueen satamassa 15 päivän kuluessa.

Valvontaviranomaisen on tehtävä merkintä tarkastuksen siirtämisestä tarkastustietokantaan.

11 e §

Poikkeukset

PSC-direktiivin mukainen aluksen pakollinen tarkastus voidaan jättää suorittamatta, jos:

1) valvontaviranomainen katsoo, että tarkastus vaarantaisi tarkastajan, aluksen tai sen laivaväen tai sataman turvallisuuden tai meriympäristön;

2) alus käy satamassa yöaikaan muutoin kuin säännöllisessä liikenteessä; tai

3) alus käy ankkuripaikassa yöaikaan tai aluksen käynti satamassa tai ankkuripaikassa kestää

niin lyhyen ajan, ettei tarkastusta voida tyydyttävällä tavalla suorittaa.

Valvontaviranomaisen on tehtävä merkintä tarkastustietokantaan, jos tarkastus jätetään suorittamatta.

14 §

Aluksen pysäyttäminen, sen käytön rajoittaminen sekä sen varusteen, laitteen, toiminnon tai järjestelyn käytön kieltäminen

Jos alusturvallisuudessa oleva vika tai puute on sellainen, että aluksen käyttö siinä liikenteessä, johon se on tarkoitettu, aiheuttaa vaaraa ihmishengelle tai olennaista vaaraa terveydelle tai välitöntä vaaraa alukselle, muulle liikenteelle tai meriympäristölle, valvontaviranomaisen on tehtävä kirjallinen päätös aluksen pysäyttämisestä tai sen käytön rajoittamisesta taikka sen varusteen, laitteen, toiminnon tai järjestelyn käytön kieltämisestä, kunnes vika tai puute on korjattu. Kirjallinen päätös on perusteltava ja siinä on annettava tieto kaikista niistä olosuhteista, jotka ovat johtaneet aluksen pysäyttämiseen.

Päätöstä, jolla alus pysäytetään, sen käyttöä rajoitetaan tai sen varusteen, laitteen, toiminnon tai järjestelyn käyttö kielletään, on heti noudatettava. Päätöksestä on viipymättä ilmoitettava aluksen päällikölle tai ulkomaisen aluksen ollessa kyseessä myös lippuvallion hallinnolle tai sitä edustavalle lähimmälle konsulille tai diplomaattiselle edustajalle. Ilmoitukseen on liitettävä tarkastuskertomus. Lisäksi asiasta on tarvittaessa ilmoitettava nimetyille katsastajalle tai hyväksytyille laitoksille, jotka vastaavat luokitustodistusten antamisesta.

14 b §

Matkatietojen tallentimen tai ISM-säännösten mukaisten asiakirjojen puuttuminen

Valvontaviranomaisen on pysäytettävä ulkomainen alus, jos sitä ei ole varustettu toimivalla matkatietojen tallentimella ja matkatietojen

tallentimen käyttö on alusliikennettä koskevan yhteisön seuranta- ja tietojärjestelmän perustamisesta sekä neuvoston asetuksen 93/75/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/59/EY mukaan pakollista. Jos puutetta ei voida nopeasti korjata pysäyttämissatamassa, valvontaviranomainen voi antaa alukselle luvan siirtyä lähimpään sopivaan satamaan puutteen korjaamiseksi tai edellyttää, että puute korjataan 30 päivän kuluessa.

Valvontaviranomainen voi sallia pysäytetyn aluksen siirtämisen satama-alueen sisällä sataman ruuhkautumisen välttämiseksi, jos siirtäminen voidaan suorittaa turvallisesti.

14 c §

Aluksen satamaan pääsyn epääminen ensimmäisen kerran

Valvontaviranomaisen on evättävä pysäytämänsä ulkomaisen aluksen pääsy satamaan tai ankkuripaikkaan, jos:

1) aluksen lippuvaltio on Euroopan komission vuosittain julkaisemalla harmaalla listalla ja alus on edellisten 24 kuukauden aikana pysäytetty tai sen liikennöinti on estetty tarkastusdirektiivin mukaisesti kaksi kertaa Euroopan unionin tai Pariisin pöytäkirjan alueen satamassa tai ankkuripaikassa; tai

2) aluksen lippuvaltio on Euroopan komission vuosittain julkaisemalla mustalla listalla ja alus on edellisten 36 kuukauden aikana pysäytetty tai sen liikennöinti on estetty tarkastusdirektiivin mukaisesti kaksi kertaa Euroopan unionin tai Pariisin pöytäkirjan alueen satamassa tai ankkuripaikassa.

Valvontaviranomaisen on aluksen omistajan tai laivanisännän hakemuksesta kumottava 1 momentissa tarkoitettu epäämismääräys aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua päätöksen antamisesta, jos aluksen omistaja tai laivanisäntä esittää todisteet siitä, että alus tuolloin täyttää PSC-direktiivin VIII liitteen 3—9 kohdassa mainitut edellytykset.

14 d §

Aluksen satamaan pääsyn epääminen toisen kerran

Jos valvontaviranomainen pysäyttää ulkomaisen aluksen satamassa tai ankkuripaikassa ja alukseen on kohdistunut yksi aikaisempi epäämismääräys ja 14 c §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan edellytykset täyttyvät, valvontaviranomaisen on evättävä aluksen pääsy satamaan tai ankkuripaikkaan.

Valvontaviranomaisen on aluksen omistajan tai laivanisännän hakemuksesta kumottava 1 momentissa tarkoitettu epäämismääräys aikaisintaan 12 kuukauden kuluttua määräyksen antamisesta, jos aluksen omistaja tai laivanisäntä esittää todisteet siitä, että alus tuolloin täyttää PSC-direktiivin VIII liitteen 3—9 kohdassa mainitut edellytykset.

14 e §

Aluksen satamaan pääsyn epääminen kolmannen kerran

Jos valvontaviranomainen pysäyttää ulkomaisen aluksen satamassa tai ankkuripaikassa ja alukseen on kohdistunut kaksi aikaisempaa epäämismääräystä, valvontaviranomaisen on evättävä aluksen pääsy satamaan tai ankkuripaikkaan.

Valvontaviranomaisen on aluksen omistajan tai laivanisännän hakemuksesta kumottava 1 momentissa tarkoitettu epäämismääräys aikaisintaan 24 kuukauden kuluttua määräyksen antamisesta, jos aluksen omistaja tai laivanisäntä esittää todisteet siitä, että:

1) aluksen lippuvaltio ei ole Euroopan komission vuosittain julkaisemalla mustalla tai harmaalla listalla;

2) aluksella on Euroopan unionin jäsenvaltion tai Pariisin pöytäkirjan allekirjoittajavaltion toimivaltaisen viranomaisen tai hyväksytyn laitoksen antamat lakisääteiset todistuskirjat ja luokitustodistukset;

3) alusta hallinnoivan yhtiön alusten puute- ja pysäyttämistestien perusteella määräytyvä toiminnan laatu on korkea; ja

4) alus täyttää PSC-direktiivin VIII liitteen 3—9 kohdassa mainitut edellytykset.

14 f §

Aluksen satamaan pääsyn epäminen pysyvästi

Aluksilta, jotka eivät 24 kuukauden kuluttua 14 e §:ssä tarkoitetusta kolmannelta epäämismääräyksestä täytä 14 e §:n 2 momentin 1—4 kohdassa mainittuja edellytyksiä, valvontaviranomaisen on evättävä pysyvästi pääsy suomalaisiin satamiin ja ankkuripaikkoihin.

Jos valvontaviranomainen pysäyttää ulkomaisen aluksen satamassa tai ankkuripaikassa ja alukseen on kohdistunut kolme aikaisempaa epäämismääräystä, valvontaviranomaisen on evättävä pysyvästi aluksen pääsy suomalaisiin satamiin ja ankkuripaikkoihin.

14 g §

Aluksen satamaan pääsyn epäminen eräissä muissa tilanteissa

Valvontaviranomaisen on evättävä ulkomaisen aluksen pääsy satamaan ja ankkuripaikkaan, jos 14 §:n 4 momentissa ja PSC-direktiivin 21 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa alus, joka lähtee merelle, ei täytä niitä ehtoja, jotka valvontaviranomainen tai muussa jäsenvaltion tarkastussatamassa olevat toimivaltaiset viranomaiset ovat asettaneet, tai kieltäytyy noudattamasta yleissopimusten asiaa koskevia vaatimuksia jättämällä saapumatta korjaus- telakalle.

Pääsy satamaan on evättävä, kunnes aluksen omistaja tai laivanisäntä on esittänyt todisteet siitä, että alus täyttää kaikki yleissopimusten asiaan liittyvät vaatimukset ja että aluksen puutteet todennut valvontaviranomainen taikka aluksen puutteet todenneen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat hyväksyneet ne.

14 h §

Aluksen satamaan pääsyn epämisessä noudatettavat menettelyt

Epäämistä koskevaa päätöstä noudatetaan välittömästi sen jälkeen, kun ulkomaiselle alukselle on annettu lupa poistua satamasta tai ankkuripaikasta, jossa se on pysäytetty ja jossa sille on annettu epäämismääräys.

Jos Euroopan unionin jäsenvaltion tai Pariisin pöytäkirjan allekirjoittajavaltion toimivaltainen viranomainen on evännyt ulkomaiselta alukselta pääsyn satamaansa tai ankkuripaikkaansa, valvontaviranomaisen on valvottava, ettei alusta päästetä suomalaiseen satamaan tai ankkuripaikkaan.

Vaikka satamaan pääsyn epäämisen edellytykset täyttyisivät, valvontaviranomainen voi yksittäistapauksessa sallia aluksen pääsyn satamaan ylivoimaisen esteen sattuessa, ylivoimaisesti tärkeimpien turvallisuuskäytäntöjen vuoksi, puutteiden korjaamiseksi tai saastuttamisvaaran poistamiseksi, jos aluksen omistaja, laivanisäntä tai aluksen päällikkö on ryhtynyt aiheellisiin, valvontaviranomaisen hyväksymiin toimenpiteisiin turvallisen satamaan tulon varmistamiseksi.

18 §

Oikaisuvaatimus ja valitus

Oikaisuvaatimus ja valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on kuitenkin tehtävä 14 päivän kuluessa siitä päivästä, jona päällikkö tai laivanisäntä on saanut tiedon 14 tai 14 b §:ssä tarkoitettu pysäyttämispäätöksestä tai 14 c—14 h §:ssä tarkoitettu satamaan pääsyn epäämismääräyksestä.

19 §

Oikaisuvaatimuksen ja muutoksenhaun vaikutus päätökseen

Oikaisuvaatimuksen tekeminen tai valitus ei estä, ellei oikaisupäätöksen tekijä tai valitusviranomainen toisin määrää:

1) 14 ja 14 b §:ssä tarkoitetun aluksen pysäyttämistä, sen käytön rajoittamista eikä sen varusteen, laitteen, toiminnon tai järjestelyn käytön kieltämistä koskevan päätöksen täytäntöönpanoa;

2) 14 c—14 h §:ssä tarkoitetun aluksen satamaan pääsyn epäämistä koskevan päätöksen täytäntöönpanoa; tai

3) 17 h §:ssä tarkoitetun ro-ro-matkustaja-aluksen tai suurnopeusmatkustaja-aluksen liikennöinnin estämistä koskevan päätöksen täytäntöönpanoa.

Jos oikaisuvaatimus koskee PSC-direktiivin mukaista aluksen pysäyttämistä tai pääsyn epäämistä koskevaa päätöstä, valvontaviranomaisen on korjattava tiedot tarkastustietokantaan viimeistään 24 tunnin kuluessa päätöksen kumoamisesta.

20 §

Rikkomuksista ilmoittaminen ja ilmoituksen tekijän henkilöllisyyden salassa pitäminen

Ilmoitus alusturvallisuutta koskevan säännöksen tai määräyksen rikkomisesta on, mikäli mahdollista, tehtävä kirjallisena valvontaviranomaiselle. Suullinen ilmoitus voidaan tehdä vain silloin, jos asian kiireellisyyden tai muun syyn vuoksi kirjallinen ilmoitus ei ole mahdollinen.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekijän henkilöllisyyttä ei saa paljastaa aluksen päällikölle, omistajalle eikä laivanisännälle. Jos ilmoituksen perusteella toimitetaan tarkastus, tarkastaja ei saa ilmoittaa, että tarkastus toimitetaan ilmoituksen perusteella. Tarkastajan on toteutettava kaikki laivaväen haastattelut luottamuksellisesti.

Valvontaviranomaisen on ilmoitettava lippuvaltion hallinnolle ja tarvittaessa suomalaiselle

työsuojeluviranomaiselle sellaisesta ilmoituksesta, joka ei selkeästi ole perusteeton sekä sen johdosta toteutetuista toimenpiteistä. Työsuojeluviranomainen ilmoittaa tarvittaessa tällaisesta ilmoituksesta Kansainväliselle työjärjestölle. Jos valvontaviranomainen pitää ilmoitusta selkeästi perusteettomana, sen on ilmoitettava tästä perusteluineen ilmoituksen tekijälle.

Edellä 9 §:ssä mainitun viranomaisen tai satamaoperaattorin on toimitettava valvontaviranomaiselle kirjallisesti tieto sellaisesta tavanomaisten tehtäviensä suorittamisen yhteydessä tietoonsa tulleesta alusturvallisuutta koskevan säännöksen tai määräyksen ilmeisestä rikkomisesta, joka voi vaarantaa aluksen turvallisuutta tai aiheuttaa kohtuutonta haittaa meriympäristölle. Tieto tulee toimittaa mahdollisuuksien mukaan sähköisesti. Tieto voidaan toimittaa suullisesti, jos asian kiireellisyyden tai muun syyn vuoksi tiedon kirjallinen toimittaminen ei ole mahdollista. Ilmoitukseen on liitettävä seuraavat tiedot:

- 1) aluksen nimi;
- 2) aluksen IMO-tunnistenumero;
- 3) radiokutsutunnus;
- 4) lippuvaltio;
- 5) edellinen käyntisatama;
- 6) määräsatama;
- 7) kuvaus aluksella todetuista rikkomuksista.

21 a §

Kustannusten korvaaminen

Jos 10, 11, 11 b ja 11 c §:ssä tarkoitetuissa tarkastuksissa havaitaan sellaisia puutteita, jotka oikeuttavat aluksen pysäyttämiseen, aluksen omistajan, laivanisännän tai hänen edustajansa on korvattava kaikki tarkastuksiin liittyvät kustannukset.

— — — — —
Aluksen omistajan tai laivanisännän on korvattava 14 c §:n 2 momentissa, 14 d §:n 2 momentissa, 14 e §:n 2 momentin 4 kohdassa sekä 14 g §:n 2 momentissa tarkoitetuista valvontavi-

EV 197/2010 vp — HE 196/2010 vp

ranomaisen epäämispäätösten kumoamiseen liittyvistä tarkastuksista aiheutuneet kustannukset.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Lain 2 §:n 5 kohdan i alakohta tulee kuitenkin voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2010
